1835. Nr. 47.

DRENTSCHE COURANT.

VRIJDAG, DEN 12 JUNIJ.

's GRAVENHAGE, den 8 Junij.

De kadetten voor het wapen der genie, die zich op het instituut voor de marine enz. te Medemblik bevinden, zullen, te rekenen van den 25sten Julij tot in het hart van Augustus, nabij het dorp Sprang, in Noord-Braband, gekampeerd worden, ten einde in de praktische werkzaamheden op het veld te worden geoefend.

— Zijne Majesteit heeft, naar men verneemt, aan *J. Wytenburg de Vries* te Leyden, en *A. van de Garde* te 's Hertogenbosch, vergunning verleend tot het aanleggen van een stoomvaartuig, tot vervoer van passagiers en goederen van Leyden over het Haarlemmermeer naar Amsterdam en *vice versa*.

— Op de Place-Royale, te Brussel, staat nog een vrijheids-boom. Ofschoon die boom de revolutionaire beginselen vertegenwoordigt, welke Prins *Leopold* aldaar in het bewind hebben gebragt, schijnt men zich toch van dat zinnebeeld, hetwelk trouwens de heerschende partij in geenen deele kan behagen, te willen ontslaan, en heeft men eene inteekening geopend, welke dadelijk door het Bewind is goedgekeurd en aangeprezen, om het in 1792 omvergeworpen standbeeld van Prins *Karel van Lotharingen*, den Stedehouder van *Maria Theresia*, onder welken België zoo veel rust heeft genoten, op het genoemde plein te herstellen. De schrijvers van den Brusselschen *Courrier* beweren, en zoo het schijnt in goeden ernst, dat men er het beeld van den Graaf *van Egmond* had behooren opterigten.

De zoogenaamde Brusselsche beurs is, ten gevolge van het spel en de daling in de Spaansche fondsen, in den jammerlijksten toestand. Verscheiden speculateurs zijn gevlugt. De verrekening heeft niet kunnen geschieden en is uitgesteld.

LONDEN, den 6 Junij.

Lord *Palmerston* is nu eindelijk, naar het schijnt zonder tegenstand, als vertegenwoordiger van den burgs Tiverton, tot lid van het Parlement gekozen en heeft zich van die gelegenheid bediend om, in eene aanspraak aan de kiezers, breed uit te weiden over de groote verdiensten van het voormalig Whigs-Ministerie, waarvan lord *Grey* het hoofd was, vooral ten opzigte der buitenlandsche staatkunde, terwijl hij daarentegen de leden van het laatste Tory-Kabinet ten laste legde gedurende hun korstondig bestuur steeds lijnrecht strijdig met de Britsche constitutie te hebben gehandeld.

Zijn Lordschap heeft reeds gisteren zitting in het Lagerhuis genomen.

— De Minister *J. Russell* heeft gisteren avond zijne aangekondigde bill nopens de hervorming der gemeente-besturen in Engeland en Wales, in het Huis der Gemeenten ingediend en toegelicht. Bij dat ontwerp worden de genoemde besturen, wat derzelver zamenstelling en werking betreft, op eenen liberalen voet ingerigt, en alzoo zeer belangrijke veranderingen gemaakt in de thans bestaande orde van zaken. Zoo wordt onder andere bepaald, dat de tegenwoordige besturen in de maand October aanstaande gehoel zullen opgeheven te worden en hervormen worden door andere ingezetenen, die den naam zullen dragen van Gemeenteraden, en die zullen verkozen worden door de burgers, dat is door al degenen, welke vaste panden in eigendom hebben; door den Gemeente-raad wordt jaarlijks een *Mayor* of hoofd van het gemeentebestuur verkoren, en van de gemeente-raden zelven treedt jaarlijks een derde gedeelte der leden af, behoudens de bevoegdheid, om op nieuw benoemd te worden. Voorts wordt de regtsmagt der Gemeentebesturen, wat het lijfstraffelijke betreft, aanmerkelijk ingekort; al de uitsluitende regten van bijzondere genootschappen of gilden afgeschaft; enz. De voordragt van deze maatregelen heeft aan de bewegingspartij een groot genoegen gegeven, en, hetgeen veel indruk maakt, ook de goedkeuring van den heer *R. Peel* weggedragen; deze staatsman heeft openlijk erkend, dat de bestaande inrigting der gemeente-besturen ten hoogste gebrekkig was en verandering vereischte, en dat hij tegen het tot stand brengen der voorgedragene bill, welke hij nog belangrijker achtte dan de Parlementaire hervormings-bill, geene hinderpalen zou opwerpen. De heer *O'Connell*, welke de voordragt insgelijks goedkeurde, heeft ook voor Ierland dergelijke bepalingen verlangd, en deze zijn door de Ministers toegezegd.

PARIJS, den 5 Junij.

De Kamer der Pairs heeft laatstleden dingsdag, na

in geheim commité te zijn vergaderd geweest, verscheiden aangeklaagden wegens den beruchten brief aan de gevangenen, waronder *Raspail* en *Thouret*, vrijgesproken, naar daarentegen een negental hunner schuldig verklaard. Eergisteren heeft zij aan de verdedigers van deze laatsten gelegenheid gegeven, om over de toepassing der straf te spreken; hetwelk alleen door den heer *Sarrut*, in het belang van *Bichat*, den directeur der *Tribune*, geschiedde, waarna sommigen der in de zaak betrokkenen verklaarden omtrent die toepassing niets te vragen te hebben.

— In de zitting van gisteren heeft de President het vonnis afgekondigd, tegen de schuldig verklaarden gedagen, ter oorzaak van beleediging van eene der Wetgevende Kamers, met medewerking der drukpers: *Bichat* en *Vaffrenel*, de verantwoordelijke directeurs der dagbladen *la Tribune* en *le Réformateur*, zijn verwezen tot eene maand gevangenis en eene boete van tien duizend franken; de advocaat *Trélat* als schrijver en de advocaat *Michel* als verspreider van den bewusten brief, de eerste tot drie jaren, de ander tot eene maand gevangenis en beide tot eene boete van tien duizend franken; *Rynaud*, wiens antwoord niet voldoende bevonden is, tot eene maand gevangenis en eene boete van vijf honderd franken; *Gervais*, die zich in gelijk geval bevindt, doch onder verzwarende omstandigheden, tot eene maand gevangenis en twee duizend franken boete; *Bernard* en de *Thiers*, die alle opheldering geweigerd hebben, tot eene maand gevangenis en twee honderd franken boete, en eindelijk de gedeputeerde *Audry de Puyraveau*, die zich aan het verhoor heeft onttrokken, tot eene maand gevangenis en twee honderd franken boete, onder voorwaarde dat hij de opgelegde straf niet zal dragen dan na de sluiting der Kamers.

Tot dit laatste is, zegt men, met algemeene stemmen besloten, terwijl de gevoelens der Pairs, omtrent het al of niet toepassen der gevangenisstraf op een lid der andere Kamer, aanmerkelijk uiteenloopend moeten geweest zijn.

De jongste beraadslagingen der Gedeputeerden hebben zich tot financiële onderwerpen bepaald.

— De tijdingen, uit Madrid ontvangen loopen tot den 30sten Mei. De zittingen der beide Kamers waren den vorigen dag, met groote plegtigheid en in het bijzijn van verscheiden vreemde Gezanten, door de Koningin-Regentes gesloten. Hare aanspraak bevat niet zoo veel belangrijks als men in het tegenwoordige oogenblik had kunnen verwachten.

Men dacht algemeen, dat de onverwachte sluiting der Kamers, zelfs vóór de beraadslaging der Procères over de binnenlandsche schuld, een staatkundig oogmerk had en dat de Ministers al hunne aandacht op het vraagstuk der interventie wilden vestigen, zonder vrees van daarin gestoord te worden door het eischen van ontijdige opheldering. Denkelijk zouden de Cortes dan ook binnen weinige maanden op nieuw worden bijeengeroepen.

In de laatste bijeenkomst der Procuradores had de minister *Martinez de la Rosa*, met de hem eigene welsprekendheid, de verlangde opheldering omtrent het tractaat tusschen *Valdès* en *Z.-Carreguy* gegeven.

— Men meldt uit Bayonne, dat *Z.-Carreguy*, na Villa Franca drie dagen lang te vergeefs belegerd te hebben, het beleg den 29sten Mei had opgebroken, met verlies van 120 dooden en 200 gekwetsten. Hij zou onder 900 boeren, die geweigerd hadden zijn volk van levensmiddelen te voorzien, met schroot hebben doen schieten, waardoor 90 hunner ellendig waren omgekomen.

Daarentegen zou *Oraá* bij Puerto de la Baga in eene hinderlaag zijn gevallen, en zouden zijne troepen door die van *Sagastibeza* zoo deerlijk gehavend wezen, dat hun geene andere uitkomst dan eene overhaaste vlugt naar Pampeluna of Sant Esteban overbleef, nadat 500 krijgsgevangenen en 600 geweren den vijand in handen waren gevallen. Nog wordt er bijgevoegd, dat 200 soldaten van *Valdès* naar de Carlisten waren overgeloopen en een dertigtal manschappen van de bezetting van Pampeluna dat voorbeeld hadden gevolgd.

Elisondo zou op nieuw ernstig door de Carlisten bedreigd worden.

TITIA BRONGERSMA,

OP HET

BEZOEK TE BORGER,

door H. Boom.

Het was voor omtrent anderhalve eeuw eene drukke Pinkster-week ten huize van den heer *Lenting*, te Borger. Behalve de gewone bezigheden, welke de nadering dezer feestdagen altijd zoo duidelijk en voor de mannelijke huisgenooten soms zoo lastig aankondigden, werden de zorgen der huismoeder nog vermeerderd door eenen aangenamen brief van mejufvrouw *Brangerema*, in welken zij haren vrienden, op de zoo dikwijls herhaalde uitnoodiging, haar voornemen te kennen gaf, om de Pinkster-dagen de aldaar weldig doorte brengen. Reeds lang had zij dit plan gevormd.

In de Kers-week van den jare 1672 reede, volgens schriftelijke afspraak, de zoon van den heer *Lenting* haar te Assen opwachten, alwaar zij van Groningen, in gezelschap van haren vriend *Ludolf Smids* moest aankomen. Dit gebeurde echter niet. De Munsterschen, die zich in dezelfde jaar van de vesting Koevorden meester hadden gemaakt en het geheele platte land van Drenthe afliepen, ja zelfs tot vóór de poorten van Groningen durfden te stroopen, maakten de wegen zoo onveilig, dat de jonkvrouw, die allen behalve eene Amazone was, van zulk eene reis, die haar ook den vijand nader zoude brengen, afzag en de gemaakte afspraak alzoo zonder gevolg bleef.

Koevorden werd den Munsterschen ontrukt. De koene onderneming der Groningers, in de laatste dagen van 1672, werd met den gewenschten uitslag bekroond en de eerste dag van 1673 was een dubbele feestdag voor geheel Nederland. De blijmaar dan innemig, door extra-post alomme verspreid en door honderde brieven naauwkeurig omschreven, deed verbazing en dankbaarheid geboren worden in de harten van alle vaderlanders. De stille traan des gevoels, die op den eersten dag des jaars in veeler oogen dreef, was de schoonste hulde, welke den God van Nederland werd toegebragt voor de roemrijke zege, waarmede het stervend afgeloopen jaar aan het dierbaar Vaderland zijn afscheidsgroet had gegeven. — Niet alzoo was het te Munster. De krijgsman, die op Neêrlands blijden dag de residentie des Bisschops haderde, was voor den heerschzuchtigen Herder geen bode des heils. In plaats van zijnen heer, als een nieuwjaarsgroet, de hulde der getrouwe bezetting van Koevorden (de vesting waarin hij lag, en niet ten onregte, zoo veel belang stelde) te brengen, meldt hij met deemoedigen blik het verlies van dezelve, en laat *Christoffel van Galen* alleen met zijnen toorn, die allengs in droefheid veranderde. »*Ach!*" riep hij klagend uit, »*is mijn klein Trooye verloren, dan vrees ik dat het overige spoedig volgen zal;*" maar in stilte beloofde hij zijn wraakgierig hart voldoening en peinsde al dadelijk op de middelen om het verlorene te herwinnen.

Ook mejuffrouw *Brongersma* verheugde zich over de verzaking van Koevorden, niet alleen in het belang des vaderlands, maar tevens om harer vrienden wille. Met angstige bekommering had zij de vernielende togten der Munsterschen meermalen hooren verhalen. Zij konde zich dan zoo levendig verbeelden, in welk eenen onzekeren en zorgelijken toestand de familie *Lenting* verkeerde; de Munsterschen toch kenden geene krijgstugt; wanneer de bevelhebbers en officieren zich aan zoo veel meineed schuldig maakten, als bij de in bezitneming van Koevorden in 1672 plaats had, wat mogt men dan verwachten van manschappen, meestal gelukzoekers, die slechts om geld dienden en bij de plundering des landmans geene straf hadden te duchten, ja zelfs de oogen niet behoefden toe te knijpen, als dit in de tegenwoordigheid hunner opperhoofden geschiedde.

Met een der posten, die de overgave van Koevorden in de voornaamste steden moesten bekend maken, schreef *Titia* aan den heer *Lenting*, dat zij nu, indien er geene ongehoopte gebeurtenissen plaats grepen, in de week vóór Pinksteren van het jaar 1673 uit Groningen zoude vertrekken, om de familie met een bezoek te vereeren. Ook dit plan zoude verijdeld worden. De Bisschop van Munster had zijne wraak voldoening beloofd; voor het onverwacht verlies van Koevorden, en hoe weinig waarde hij anders aan zijn plegtig woord hechtte, dan, wanneer het zijn hart en der menschelijkheid tot eere kon verstrekken, de belofte, welke een vermeenden hoon moest wreken, bleef hem levendig bij en de volvoering van dezelve zijn vurigste wensch.

De winter was voorbijgegaan; de lente vierde hare geboorte, toen de stad Koevorden, de stad die zoo zeer rust en verkwikking noodig had, geene verademing aanbrengen. Met hare komst verschenen ook de Munsterschen voor de poorten, en bevochten de ingezetenen der stad en omstreken niet alleen van het genot van het aangenaamste jaargetijde, maar deden ook de akkers en velden woest en de weiden onbegraasd liggen, en beroofden alzoo niet weinigen, die in hare geschiedenis geene wederga heeft.

De revier de Vecht, die Koevorden gedeeltelijk van het overtollige water ontlast, hetwelk door eenige kleine waterlijes in hare grachten stroomt, werd door den vijand, die geen tegenstreekschen aanval op de vesting durfde ondernemen, in gedamd. Hierdoor, en vooral ook door den aanhoudenden regen, bereikte het water eene verschrikkelijke hoogte, zoo zelfs, dat de soldaten op de wallen in hutten hunne levensmiddelen aldaar bergden.

Er was dus aan de reis van mejuffrouw *Titia* naar Borger niet te denken. Koevorden bleef den geheelen zomer ingesloten, en toen, tegen den herfst, van onderscheidene kanten hulptroepen aanrukten, tot ontzetting der vesting, zag zij geheel van haar voornemen af.

Had het der Goede Voorzienigheid, die altijd over Nederland waakte, behaagd, om op het einde van 1672 de gewigtige veste, ten koste van luttel bloeds, aan den Staat terug te geven, en daartoe een zwaren mist, die op het oogenblik van den aanval de belegeraars als met eenen sluijer bedekte en de belegerden van de ware punten des aanvals onkundig hielden, dienstbaar gemaakt, ook thans wilde Hij, die alle elementen ter Zijner beschikking heeft, de stad uit haren vegen toestand redden. Op den eersten October 1673 brak er een hevige storm uit het oosten los, en jangde het water met eene onbegrijpelijke kracht tegen den dijk, welke tot een breidel van hetzelve moest dienen. De Munsterschen dachten niet, dat die storm hun gevaarlijk kon worden. De dijk was uittermate sterk gemaakt; de soldaten hadden zich gerust achter denzelven gelegerd, en de Bisschoppelijke overste, *Stockmar* waagde het, zelfs in het midden van den storm, met eenige heldhaftige dames, een pleizierlogtje op denzelven te doen. Droevige vermetelheid; hij bezweek, de hechte dam. Op drie onderscheidene plaatsen maakten de woeden te golven eenen doortogt en de overste werd, met zijn gezelschap, in den vloed bedolven. Het aantal verdronkene soldaten en landlieden, welke laatste nog in der haast geprest waren, om zoo mogelijk de gaten te dempen, werd op 1400 geschat. Welk een ommekeer van zaken!

Andermaal ontving de Bisschop van Munster een geduchte les, en zijne ziel, die zoo geheel aan de dingen die boven zijn, moest verkleefd wezen, moet wel ijsselijk wraak- en heerschzuchtig geweest zijn, om in deze beide gebeurtenissen de werking eener Hoogere Magt te miskennen, of, zoo hij dezelve daar in bespeurde, eene roekeloze vermetelheid bezeten hebben, om Haar zoo stout te wederstreven.

Koevorden was nu weder gered. Overvloed van levensmiddelen werd van alle kanten den inwoners toegevoerd. De troepen, die tot hulp der sterkte waren toegesneld, trokken terug, en binnen weinige dagen was de doortogt naar het binnenste van Drenthe en de noordelijke provincien geheel hersteld. Ondertusschen was de zomer verstreken, en mejuffrouw *Brongersma*, die ten tweede male hare reis opgeschort zag, deed den heer *Lenting* weten, dat zij hare overkomst onbepaald moest uitstellen, te meer, daar familiezaken haar noodzaakten om Groningen te verlaten en de provincie Overijssel te bezoeken.

Bijna twaalf jaren later mogt zij eerst de gewenschte reis ondernemen. Na een geruimen tijd bij hare familie te Deventer doorgebragt te hebben, deed de brief, waarin zij hare ophanden zijnde terugreis naar Groningen meldde en welke reis zij over Borger zoude nemen, om aldaar eenige dagen te vertoeven, die buitengewone drukte in het huis des heeren *Lenting*'s ontstaan, waarvan wij in het begin van ons verhaal gewagden.

Daags voor Pinksteren van den jare 1685 vertrok de zoon van den heer *Lenting* reeds vroegtijdig naar Koevorden, om *Titia* aldaar, volgens schriftelijk verzoek, optewachten. De vaderlijke zorg had den reiswagen behoorlijk in orde doen maken en het ontbrak, bij het vertrek des geliefden zoons, geenszins aan moederlijke vermaningen, om toch vooral voorzigtig met de paarden te zijn en de geachte jufvrouw *Bron-*

gerema alle mogelijke hulp en oplettendheid te bewijzen. De kinderlijke liefde vergaf der moeder alle die vermaningen gaarne, ofschoon de laatste minder noodzakelijk waren, wijl de jongeling, door al het goede, hetwelk hij van de hem nog onbekende gehoord had, groote hoogachting voor die bekwaamheden koesterde, welke haar eenen naam in de letterkundige wereld hadden geschonken. Hij mogt immers de dichteres der *Bronswaan* gelijken, en welk een spoorslag zoude dit alleen niet zijn, om haar alle zijne oplettendheid en achting te bewijzen!

[*Het vervolg hierna.*]

Mijn Heer de Redacteur van de Drentsche Courant!

Eenen zomer zijn in dit gehucht, door de beenderenzoekers opgedolven de beenderen van koebeesten, welke ten tijde der veepestziekte, voor een groote zerlig jaar, met de huid in den grond zijn gelegd. Deze leden waren door navragen te weten gekomen, waaromtrent die koebeesten begraven waren. Hetgeen van deze dieren nog aanwezig was waren de beenderen, hoornen en de *meststoffen*; huid, haar en ingewanden waren verteerd. De hoornen waren nog gaaf, en de meststoffen zoo als men die bij het openen van geslagte dieren aantreft.

Zoo U Wel Ed. dit in uw blad kondet opnemen, zoude hetzelve kunnen strekken om den scheidkundigen stof tot nadenken te geven en den bezorgden aanleiding ter overdenking, of er ook eenig gevaar bij deze handelwijs zoude kunnen zijn.

Uffelt, den 8 Junij 1835. WILLEM SCHENKEL.

Op den 3den Junij 1835 is op den huize Entingen, bij Zuidlaren, overleden de Hoogeboren Heer *Willem Jacques* Graaf *van Heiden*, Lid van het Collegie van Gedeputeerde Staten en President der Ridderschap van Drenthe.

Op *den huize Echten*, provincie Drenthe, overleed den 7den Junij 1835, in den ouderdom van 30 jaren en 7 maanden, de Hoog Wel Geborene Jonkvrouwe *Rosina Gijsberta Geertina van Holthe tot Echten*, oudste dochter van de Hoog Wel Geborene Vrouwe *A. G.* Douairière *van Holthe tot Echten*, geboren Baronnesse *van Echten*.

De Provinciale Commissie van Onderwijs berigt, dat zij hare gewone zomer-vergadering niet zal houden op den 21 en 22sten Julij, zoo als abusievelijk gemeld wordt op het omslag der *Nieuwe Bijdragen voor de maand Mei jl.*, maar op dingsdag en woensdag den 14 en 15den Julij aanstaande, zoodat zij, die zich dan wenschen te laten examineren, zich daartoe met de vereischte attesten aan hunnen Schoolopziener zullen moeten aangeven in het begin dier maand, dewijl de examens op den 15den zullen plaats hebben.

Assen, den 11 Junij 1835.

In naam dier Commissie,
G. BENTHEM REDDINGIUS,
Secretaris.

De Commissie van erkentenis voor de Strijders op de Citadel van Antwerpen en de Schelde roept, bij deze, op de Militairen en Schepelingen, welke gedurende het beleg der Citadel van Antwerpen op gezegde Citadel, en destijds onderhoorige Forten en Flotille, gekwetst zijn geworden en nog geene gratificatie uit het door haar bijeengebragte fonds mogten hebben ontvangen, om zich ten spoedigste, en wel uiterlijk vóór den 30sten Junij aanstaande, met overlegging van de vereischte bewijzen, namelijk de hun van Gouvernementswege verleende medaille van den vijfhoek, benevens een extract uit het Stamboek van derzelver bataillon of derzelver levret, ten blijke dat zij, gedurende het beleg voornoemd, zijn gekwetst, bij den heer *J. C. Swarth*, Thesaurier der Commissie te Amsterdam, aantemelden.

Na den vermelden 30sten Junij 1835 zal over de nog aanwezige gelden van het fonds beschikt worden en de Commissie zich ontbinden, zoodat alle latere aanvraag van op gratificatie aanspraak vermeetende te hebben personen, zonder gevolg zoude blijven.

GRAANPRIJZEN EN BROODZETTINGEN.

De [illegible] de markten van *Koevorden*, *Hoogeveen* en *Meppel*, gedurende Mei 1835, hebben bedragen, het Nederlandsche mudde: te *Koevorden*, eerste helfte der maand, Rogge *f* 4 - 00, Boekweit *f* 3 - 45; tweede helft der maand, Rogge *f* 4 - 42½, Boekweit *f* 3 - 67½; te *Hoogeveen*, eerste helft der maand, Rogge *f* 4 - 50, Boekweit *f* 3 - 70, tweede helft der maand, Rogge *f* 4 - 75, Boekweit *f* 3 - 90; te *Meppel*, eerste helft der maand, Rogge *f* 4 - 66, Boekweit *f* 4 - 03½; tweede helft der maand, Rogge *f* 4 - 91½, Boekweit *f* 4 - 20

De prijs van het brood is bepaald, namelijk:

Hoogeveen, de 6 ponden roggebrood 42 centen;
de 12 oncen klein roggebrood 22 centen;
de 6 oncen tarwebrood 16 centen.

Meppel, de 6 ponden roggebrood 42 centen;
de 12 oncen klein roggebrood 22 centen;
de 6 oncen tarwebrood 16 centen.

Koevarden, de 6 ponden roggebrood 42 centen;
de 31 loden gebuild roggebrood [illegible] centen;
de 15 loden tarwebrood [illegible] centen.

Assen, de 6 ponden roggebrood 42 centen,
de 12 oncen klein roggebrood 22 centen;
de 6 oncen tarwebrood 16 centen.

PRIJS-COURANT DER NEDERL. EFFECTEN.

Amsterdam, den 5 Junij.

Werk. Schuld 2½ pct.	55⅝ à 56	Kans-biljetten	252 à 252
Dito 5 pct.	100½ à 101	Amert. Sundaal	96 à 96

Te *Assen*, bij C. VAN GORCUM, *Provinciaalen Drukker*.